

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " 4.50
za četrt leta 1.50; " 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se
upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov
vračila v petito; za naslove z debelimi
črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, omenice itd.
se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piasza
Caserna št. 2. Vsako pismo mora biti
frankovano ker nefrankovana se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema upravništvo Piasza Caserna št. 2
Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je mož.

Važni glasovi po I. katoliškem shodu v Ljubljani.

Jako nam je žal, da ne moremo, radi nedostatnosti prostora, doslovno beležiti vseh prevažnih glasov, ki odmevajo po I. kat. shodu iz raznih nesavanih, torej objektivnih glasil.

A ne moremo si kaj, da ne bi zopet danes — resnici na ljubo, a tudi v svojo obrambo — navedli vsaj markantnejše stavke iz slovenske „Domovine“ in hrvatskega „Obzora“. Prvi list se je vesikdar krepko postavil za robu nemškemu židovskemu liberalizmu, a poslednji je na glasu kot glasilo — škofa Strossmayerja. In kdo je toli drzen in — smešen, da bi temu prejasnemu vladiki, tej blesteči zvezdi Cerkve katoliške, hotel podtikati brezverske nakane?

K stvari torej!

„Domovina“ piše:

... Z velikim veseljem smo se tedaj štajerski Slovenci odpravili na I. slovenski katoliški shod v belo Ljubljano, ker smo menili, da se tu poravnajo iz častiljivosti izvirajoče osobne mržnje, in da tu zjedinjijo s drugimi rojaki pokazemo, kako trdno se držimo svojega starega programa. Toda žalibog, ravno na tem shodu so se nam odprle oči in vrnili smo se z ranjenim srcem. Naša žalost je tem večja, ker se je pri odlonem delu kranjskih Slovencev pokazalo, da zaradi lepšega kliče slavo Bleiweis, poživajočemu v grobu, zapušča pa njegov program, zapušča prapor, pod katerim smo se junaško borili za svoje pravice pol stoletja in dosigli že lepe uspehe ...

... Pa kako smo se čudili, ker se je ravno od sklicevateljev shoda napravil v šolskem odseku hudobnozvit napad na drugo naše dragoceno oko, namreč na našo narodnost. Zgodilo se je to z nezaupnico, ki se je vrgla v obraz izglednemu vodstvu prepotrebne nam družbe sv. Cirila in Metoda ...

... Družba se je priporočila, toda le v ta namen, da bi se z njenimi dohodki

utemeljilo katoliške semenišče za učitelje v Ljubljani, ni se pa pohvalila in se hotela priporočiti zaradi starega namena, ki jo je poklical v življenje, namreč ustanovljati katoliške slovenske ljudske šole po tistih krajih, iz katerih nas valed pomanjkanja domačih šol „pozdravljajo umirajoči Slovenci“ ...

... Malovredni naklep nove stranke se je nato prav očitno pokazal, ko je gosp. koncipient dr. Šušteršič začel javno sumiti gospoda notarja L. Svetca, češ, da ta „kristalizovana slovenska pamet“ sicer v sobici pred Kristusom kleči, a v javnem življenju ga pa kot svojega Gospoda ne priznava. Hotel je napraviti g. L. Svetca za brezverca, ker je trdil v pripravljalnem odboru faktum, da v evropski politiki danes vera ni na dnevnem redu, ampak narodnost. Zdelo se je nam, ki razmere obeh gospodov dobro poznamo, da je gospod dr. Šušteršič s tem hotel razbremeniti svojo nemakoliberalno vest in odvaliti z nje grehe prejšnjih let na častivrednega, trideset let že javno delujočega, a neizpremenljivo v zasebnem in javnem življenju zelo vernega gosp. L. Svetca. Pač lahko prešinja gnev stare slovenske domoljube, ki so se četrtinko stoletja s Svetcem skupaj borili za obe narodni svetinji, ko nankrat pride mladi, nestalen dr. Šušteršič, kateri še ni ničesar storil za naš narod in drsno trdi, da „noben pravi katolik ne more podpisati Svetčevih nazorov“ ...

... Par iztrganih in zasukanih Svetčevih stavkov je tedaj dr. Šušteršič porabil za napad; obseg njegovega pisma, ki mu je bil znan, je pa požrl. ... Trikrat čuti vsak Slovenec ta neosnovani husitski mahlije po gosp. Svetcu, kajti predrzni jezik ni ranil samo našega očeta, živega Bleiweisa, ampak ranil je tudi naš narodni program in družbo sv. Cirila in Metoda, češ, tudi ta je krivoverska „ker ima mož s krivimi nazori jako važen upliv v njenem vodstvu“ ...

... Črv se zvija, če stopiš nanj, in slovenski narod naj bi se ne ganil, ko ga teptajo? Da, vil se bo in izvil tudi

izpod pete najnovejših sovražnikov, narodnih indiferentistov, ki ob času najhujšega navala hočejo, da bi vrgli orožje v grm in se ne branili. Še nam bije srce za vero katoliško, pa tudi za besedo materino! ...

„Obzor“ pa pravi:

... V trdni in živi veri, da na katoliškem shodu ne bode sodeloval morda pojedini stan, ali morda pojedine osebe pojedinih stanov, ampak ves slovenski narod, brez razlike stanu in osebe, ostali smo uprav osupnjeni, oziroma se po dvorani, ter smo vzdihnili, je-li to prvi slovenski katoliški shod? („Obzor“ pripoveduje tu, da so na I. kat. shodu imeli prvo besedo le duhovniki, laikov pa in inteligencije da je bilo vrlo malo navzoče.) Potem pa nadaljuje: Iskreno budi povedano, da nas je to zadelo vrlo neugodno in užalostilo. Je-li tako globoko padla slov. inteligencija in odloneje obdinstvo, da ne mara ni za najvitalnejše interese svojega naroda? Je-li pa morda v njej utrnula in ugasnila ona luč, koja treba da razsvetljuje vsacega človeka na tem svetu — vera? Če bi bilo res jedno ali drugo, potem obžalujemo narod slovenski, da ima tako inteligencijo, koja ne mara ni za narod svoj, ni za sebe

No, kolikor smo imeli prilike videti in občevati s raznimi elementi na shodu samem in po shodu, opazili smo na svojo žalost, da tu vmes je nekaj družega, kar razdvaja in odtuja duhovščino od inteligencije. ...

... Nehote se nam vsiljuje vprašanje, ni-li morda nekdo trefil, ki ruje in si prizadeva pod najsvetejšim plaščem, sijati razdor in neslogo mej duhovščino in slovenskimi laiki? ...

Da je vera najsvetejša in najvitalnejša in da ima zavzemati prvo mesto v vsakem narodu, ako hoče da napreduje, obstoji, to je neoporečno, o tem ni dvojbe. A kakor je v vsakem narodu vera vitalna, tako so v drugi vrsti tudi narodnost, rodoljublje in njegove težnje istotako nujne in potrebne, ter se ne sme kultivirati

rati samo jedna in zapostavljati druga, kajti mnogo mnogo krat je eksisten-cija jedne odvisna od druge.

No, ta narodnost, patrijotizem in težnje se ne smejo naglašati samo jezikom in v teoriji, ampak treba, da se kažejo tudi v narodu praktično, od uplivnih činiteljev.

Niti jeden pastir svojih ovčic ne sme poleg verskih interesov zanemarjati narodnega in političnega interesa, drugače sta patrijotizem in narodnost roža brez dišave, solnce brez svetlobe. A to smo na svojo žalost izkusili na I. kat. shodu. ...

... Mi bi le brate Slovence opozorili na lepe besede dičnega škofa mariborskega, dra. Napotnika, koje je trikrat ponovil na katoliškem shodu „in necessariis unitas“.

Luke Svetca govor,

namenjen v priporočilo „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na I. kat. shodu v Ljubljani, se glasi nastopno:

Slavni shod! Meni omejiti se je le na ta del resolucije, ki priporoča naši podpori družbo sv. Cirila in Metoda, kateri ugajajo popolnoma resolucije; zakaj nje namen je isti, ki ga imajo te, namreč slovensko šolstvo na katoliški podlagi, ter je ta namen jasno izražen v nje pravilih, po katerih se je družba, kakor kažejo nje „vestniki“, zmiraj natančno in vestno ravnala.

Da se pa prepričate, kako potrebna in tudi kako vredna je ta družba naše podpore, dovolite mi na kratko razložiti, da se je osnovala zgolj v brambo naše narodnosti, proti kateri so bili napravili Nemci svoj „Schulverein“, Lahli družbo „Pro patria“ z očitnim namenom, v svoje otroške vrtove in svoje šole loviti slovenske otroke in jih ondi potujčevati, kar v resnici tudi delajo. Po tem grdem ravnanju naših narodnih nasprotnikov prisiljeni,

in različne prikuhe. Kuharica prinese na mizo pečene piščance, za župnika, ključarja in Onégovega Onéga prinese pa celega „kopuna“. Župnik ga vzame na krožnik in ga hoče razrezati. A nesreča nanese, da mu pade pečeni „kopun“ s krožnikom vred na tla. Onégov Onf plane kviško, skoči z obema nogama na „kopuna“ in vzklikne:

„Nič se ne bojte gospod župnik, nam ne utečene, tiščim ga že dobro z nogama k tlam!“

Čitatelj naj se nikar ne huduje, ako mu ne povem, kaj je storil župnik s pečnim kopunom in ako niti ne omenjam, ali mu je še kaj dišal, ker ga je prej Onégov Onf zmastil z nogama. Da se ne bode hudoval nad menoj, povem mu koj neko drugo in tej dodam zopet še nekaj drugih, kaj se je zgodilo vse pri dotični pojedini, dokler me ne zapusti spomin. Začnem koj.

Slišal je Onégov Onf že večkrat, da je treba znati s kuharico, ako se hoče imeti od nje kaj dobrega. Zato pa je tudi hvalil na ves glas njo in jedi, pogledoval

PODLISTEK.

Onégov Onf.

(Iz popotne torbice Onéga Onégovega.)

(Dalje.)

Na ognjišču je še stal izpraznjeni lonček. Na dnu je še bila gošča od one črne pijače, koja je zavžil malo prej oče. Onf dolije hitro k tej gošči vode, pristavi piškerček k ognju in začne pihati kakor kovaški meh v žrvjavo, da bi voda prej zavrela. Ko se to izgodi tudi, zgrabi baš oni zavitek, iz kojega je vzel prej oče črni prah, meneč, da je kava, izsuje vse, kar je bilo notri, v piškerček, da bi bila pijača močnejša; in ko je dovršil posel pravega kuharja, teče s to pijačo k stoka-jočemu očetu.

„Izpijte očka to kavo,“ prosi Onf in mu ponudi skledico.

Oče se nagne, odpre nekoliko usta, pokusi nekoliko te goste pijače, a strese ga. Piti je ne more, preveč mu je zoprna.

„Ne morem, ne morem,“ vzdihuje bolnik.

„Odprite usta, izlijem vam jo notri in požrite jo v jednom požirku,“ prosi sin.

„Ne morem, ne morem, preveč mi je zoprna, deni malo sladkorja zraven, morda bode boljše“ zdihuje bolnik.

„Zamižite!“ razjezi se sin Onf, „vsako zdravilo je bolniku zoprno, zato vam bode koristilo tudi to. Brez sladkorja jo morate izpiti!“ Izgovorivši te besede, prime sin z jedno roko za očetoovo glavo, vzdigne mu jo nekoliko po koncu, z drugo roko pa mu pritisne skledico k ustam. Hočeš nočeš, stari oče je moral odpreti usta. Sin izlije hitro vanje vso črno tekočino in v jednom požirku izginila je iz ust po grlu proti želodcu. Ubogi želodec! Kako se je moral prestrašiti, ko mu je pritekla na glavo zopet ona stvar, s koja že prej ni bil zadovoljen, temveč jo je že prej odposlal proti onemu kraju, od koder je prišla! In sedaj se drzne zopet povrniti?! Z vso silo se zažene razkačeni želodec nad svojega sovražnika in ga meče in suje na vse vetre. Bil je strašen boj. In vse to je čutil ubogi oče, kajti sedaj še-le pričelo se je pravo gorje za nj. Skorom dva dni je več umiral, nego živel.

Ker je pa bil trdnega zdravja, okreval je slednjič. Prišli mu zopet kava, gre v kuhinjo, kjer ga že pričakuje sin, poišče zavitek, da bi mogel povohati malo tobaka, ali o groza! — zavitek je prazen.

Sedaj so se jima še-le oči odprle, — da je pil ubogi oče mesto kave tobak in da mu ga je tudi sin Onf skuhal mesto kave po pomoti.

Naša duhovščina prireja o velikih praznikih pojedine. Te pojedine imenujejo na Tolminskem „ta pagr nene“. Zakaj tako, ne vem za gotovo, najbrže, ker pri taki pogrnjeni mizi ne manjka ne prta in tudi ne onih stvari, ki morajo biti pri vsaki „pogrnjeni“ na prtu.

Tudi v dotični vasici, kjer je bival Onégov Onf poznali so take „pogrnene“, in razume se samo ob sebi, da je bil vedno tudi Onf navzoč. In kaka čast ga je tudi doletela! Sedel je na župnikovi desni strani. Na levi strani župnika zajemala sta pa iz skled oba cerkvena ključarja.

Na župnikov rojstveni dan imeli so tako „pogrneno“. Zaužili so že juho, meso

osnovali smo zgolj v obrambo šolsko družbo, ter smo z ozirom na to, da nam je ravno takrat sv. oče papež posebno priporočal častiti spomin slavnjanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, z ozirom na to, da sta ravno ta blagovestnika najjasneje dokazala, da mora nauk, ako hoče uspešen in trajen biti, vršiti se v materinskem jeziku, imenovali jo družbo sv. Cirila in Metoda. Tako je nastala naša družba.

Dovolite mi zdaj razložiti kak pomen ima bramba naše narodnosti in kako smo tudi kot katoliški kristjani dolžni braniti svojo narodnost.

Kaj hočejo naši narodni nasprotniki? Oni hočejo, da bodi njih narod gospod, naš pa njegov hlapec, njegov suženj. Zato zatirajo naš mili materini jezik, edini pomoček, izobraziti priprosto ljudstvo, ter mu zapirajo šolo in pot v javno življenje. Tako naj ostane naš narod brez uspešnega nauka, brez izobraženja, naj hira v nevednosti ter se umika v trgovini, v obrtu, v javnih in privatnih službah in celo v svojem posestvu tujcem. Tako naj polagoma zgine s površja zemlje ter naj množi odpadniki in potujčenci moč in slavo tujih narodov. To je njih namen. Ker smo danes tukaj zbrani katoliki in vedno zvesti avstrijski državljani, premislimo resno, kake posledice bi imele to raznarodovanje tudi za katoliško vero in avstrijsko državo. Ali nas ne uči vsakdanja skušnjava, kako postajajo naši odpadniki, kakor nekdanji turški janičarji, najhujši sovražniki ne le našemu narodu, ampak tudi cerkvi in veri in kako pridobivajo z njimi iredentovske vrste na jugu in na severu najbolj ognjene borilce? In ako bo naš narod bolj in bolj v revščino lezel, kar je neizogibno brez narodnega šolstva, ne bode li tudi od tega škoda trpela njegova vera? Ali ne vidimo, kolikrat se mora odvisni človek tudi v verskih rečeh obračati po volji in zgledu svojega ošabnega, brezvernega gospodarja in v kako veliki nevarnosti je zmiraj ubožnega človeka moralnost? Spomnimo se le sv. Miklavža in tistih revnih deklic, ki jih je s svojimi darovi rešil pregrehe.

Iz tega je pa razvidno, da s tem, ko mi Slovenci branimo svojo narodnost, ne pospešujemo samo naroda častni napredek; mi mu branimo tudi največjo svetinjo, največji božji dar sv. vere, in ohranjamo Avstriji zveste podložnike. Branitelj narodnosti je torej vedoma ali nevedoma branitelj vere; nasproti pa tisti, ki povdarja samo vero, za narodnost se pa ne briga, ne zadostuje svojemu namenu, ker zanemari bistvene pogoje, pod katerimi si more narod naš ohraniti svojo vero. Tukaj je tudi bistveni razloček med nami in nemškimi katoliki. Lahko je njim molčati o narodnosti, ki jim je popolnoma zagotovljena in vživa še celo prednost pred

jo je ves čas milo; ako mu je bilo mogoče, dotaknil se je tudi nje roke. Kuharica je dobro vedela, kaj pomenja vse to, vedela je, zakaj se jej tako dobriča in da bi bil vedno tako uljuden, ustredi ji sklenila njegovi želji — s „štruklji“. Štruklji so bili našemu Onému zelo všeč, a tako dobrih ni jedel nikjer, nego pri župniku. Naložil se je že drugih jedij, da ni mogel niti dihati več, a vendar so našli štruklji v njegovem želodcu še dovolj prostora. In tako je bilo tudi ta dan. Kuharica prinese na mizo veliko skledo štrukljev, v njegovo, kakor tudi obeh ključarjev največje veselje. Sline se cede vsem trem, ko zagledajo pred seboj izvrstno jed. Kakor bi ne bili ves teden ničesar užili, lotijo se štrukljev. Gledajo se pisano jeden drugega, ker vsak se boji, da drugi več sne in da jih bode premalo, tako, da se župnik že boji, da bi se ne sprli. A na župnikovo veliko čudo, odloži Onégov Onf vilice.

No, kaj ne bodeš več jedel? vpraša ga župnik, ki je ves čas opazoval Onéga, s kako slastjo je nosil iz skleda.

„Ne morem več; sit sem že do grla; pri ustih že gledajo iz mene,“ piha Onf

vsemi drugimi. Razumljivo je celo, da oni, ki poznajo le razmere svoje narodnosti in vidijo, kako njih rojaki svoji narodnosti za ljubo zatirajo druge narode, imenujejo tako narodno teženje poganstvo, kar je tudi v resnici. Zakaj to je Darwinova teorija, da gre moč pred pravico, da sme močnejši slabejšega ujeti. Nasproti je pa naša narodna borba le prisiljena bramba. Mi nikogar ne napadamo, ravna se natančno po Zveličarjevem nauku: „Kar nočeš, da se tebi zgodi, niti drugim ne delaj“.

In zdaj pridem do tega, da je ta bramba tudi naša verska dolžnost, delo krščanske ljubezni, katero zapoveduje in plačuje Bog. Spominjam se, kar pripoveduje sv. Hieronim od sv. Janeza Evangelista. Ko ta v svoji veliki starosti ni mogel več hoditi v cerkev, dajal se je tja nositi, in ker ni mogel mnogo govoriti, ponavljal je vselej besede: „Otročiči, ljubite se med seboj“. Vprašan, zakaj vedno to ponavlja, odgovori: „Ker je to zapoved Gospodova in ker je zadosti, če se jedino to spoštuje“.

Brez dvombe je hotel ta ljubljene Gospodov s tem izreči posebno važnost in zaslužnost ljubezni do bližnjega, ki se pokazuje v dobrih delih. Saj je vera brez dobrih del mrtva in dobrih del ne moremo storiti drugemu kot svojemu bližnjemu. Saj jih Bogu ne moremo izkazovati. On od nas ne potrebuje nobenih dobrot. Njega moremo le častiti in hvaliti. Izpolnjujemo pa omenjeno zapoved Gospodovo z dobrimi deli do bližnjega. Čudovito se vjema s to mislijo, kar piše Evangelist, kako bo govoril Gospod v poslednji dan, ko bo ločil pravične od krivičnih. Lačen sem bil, poreče, niste mi dali jesti in žejen, niste mi dali piti in v ječi sem bil, niste prišli k meni. In ko bodo prašali, kedar smo te videli lačnega in žejnega in v ječi, odgovori jim, kar ste storili najmanjšemu svojih bratov, to ste meni storili.

In vidite, tisti naši bratje, ki jih pri tiska naš narodni sovražnik, jima krati šolski in še celo krščanski poduk v razumljivem materinem jeziku; ki jim jemlje kruh in zaslužek in jih preganja celo iz očetove zemlje, ali niso v evangelijskem pomenu lačni in žejni in kakor jetniki v sponah ljutega sovražnika, in ako je družba sv. Cirila in Metoda za te naše brate napravila otroške vrtove in šole in jim preskrbljuje krščanski in druge potrebne nauke v materinem jeziku, mej nje pošilja dobre bukve za dušno hrano, ali ne opravlja s tem v pravem pomenu dela krščanske ljubezni, katere sam Bog od nas zahteva.

Tako bodi naša družba priporočena vaši skrb, vaši ljubezni; podpirajmo jo kar mogoče krepko, da bo dela krščanske ljubezni mogla vršiti od dne do dne v

in grdo gleda ključarja, ki se še nadalje mastita s štruklji. Videč, da ne prenehata še, stoka dalje:

„Čast bodi Bogu in sv. Duhu! Moj Bog! kako sem že sit!“

Ključarja ga pogledata po strani in jesta dalje.

Ko vidi Onégov Onf, da mu vse stokanje nič ne pomaga, obrne se proti župniku, rekoč:

„Kedor ni božji, nasititi se ne more, kedor nima božjega blagoslova, poje naj še toliko, nasiti se ne vse žive dni.“

To je pomagalo. Ključarja zaslišita grozne besede, prestrašita se in odložita vilice, rekaši:

„Čast bodi Bogu, sedaj sva sita tudi midva.“

In to je hotel Onf, pojesti je hotel sam dobre štruklje, kajti hitro ko sta odložila ključarja vilice, zgrabil je za skledo, postavil jo je pred se in mirno jedel dalje.

Kako pisano sta ga gledala prevarana soseda!

* * *
(Dalje prih.)

obilnejši meri. Bogu v čast, sv. Cirilu in Metodu v hvaležen spomin, ter naši veri in naši narodnosti v zdatno korist“.

Svet pa sodi sedaj; da je ta govor sestavljen kak redovnik, ne mogel bi se glasi poštenje, plemenitejši in skromnejše.

Gosp. Luka Svetec je opravičen pred vsem svetom.

Proračun dežele istrske za leto 1893.

Govor posl. Spinčića v III. seji deželnega zbora dne 14. septembra 1892.

Nepriistranska zgodovina nas uči, da Hrvatje in Slovenci prebivajo že preko dva tisoč in dve sto let v onih pokrajinah, kjer žive še danes, torej tudi v Istri.

Prišli so v to zemljo osobito dvojnim potem: ob seljenju narodov, ko so se zemlje prisvajale mečem v roki in se je tako postajalo njihov lastniki; in za časa turških vojsk, ko so Hrvatje, vojskuje se „za krat častni in svobodo zlato“, zadobili od namestnikov Kristovih, od rimskih papežev, zaslužni naslov „predzidje krščanstvu“, ter ko so se nekateri njih iz družih hrvatskih zemelj selili v to zemljo, opustošeno po kužnih boleznih.

V dobi njih bivanja na tej zemlji prenašati so morali marsikaj; trpeli in pretrpeli so mnogo — a težko, da bi bilo dōbe v njihovi zgodovini, v kateri bi bili toliko trpeli, kolikor trpé v najnovejši dobi. — Že v rani dobi so bili več ali manje odtrgani od svojih bratov, od vseskupne države hrvatske; že za rana padli so v tuje lasti — niso bili svoji na svojem; že to je uzrok, da se narod ni mogel razvijati tako, kakor bi se bil mogel sicer; da je moral delati bolj za druge nego-li za-se; in vendar mu ni bilo tako hudo, kakor mu je dandanes.

Popred so vladali svetu drugi nazori, čirni slojevi ljudstva niso niti znali za svoja ljudska prava.

Popred ni bilo mnogo uzakonjenih pravic, ali kolikor jih je bilo, so se spoštavale.

Popred ni bilo vojske uradnikov, ko bi bil narod vzdrževal s svojimi žulji, da mu kratijo njegove pravice, da gazijo zakone proti njemu, da ga zlostavljajo vsemi načini, da mu sadevajo krivice, kjer, kakor in kolikor morejo; malo jih je bilo, a oni, koji so bili, morali so vršiti svoje dolžnosti, določene jim zakoni; in ako se je od koder si bodi prijavilo, da se jih ne drže, vodile so se proti njim stroge preiskave in kaznovali so jih še strožje, ako so jih spoznali krivimi.

Popred nismo imeli ustave, zбоk koje bi mogli vsi slojevi prebivalstva sodelovati pri zakonodajstvu; ni bilo enakopravnosti, zбоk kojih bi vsi ljudje, vsi narodi, vsi jeziki imeli jednaka prava — ali oni, ki so ustvarjali zakone, imeli so čisto več srca, za vse, nego-li ga imajo danes.

Gospoda! Naš narod vrši svoje dolžnosti, koje mu nalaga zakon. On daje svoj krvni davek, svoje sinove za vojsko. On plačuje razne davke in doklade, državne in deželne, užjtnino, za državo in deželo, na meso, pivo, žganje; plačuje z vsemi silami, na vse strani, kolikor ni plačeval nikdar, niti približno.

A pri vsem tem na mnogih krajih nima niti cerkve, niti duhovnika, niti šole, niti učitelja. Njemu obstoje uradi, v kojih se ne spoštuje njegov jezik, v kojih se ne more vpešno pritožiti, v kojih ne more razkriti svoje nevolje, zahtevati pravo in pravico, ter iskati zadoščenja žaljenemu pravu in potlačenemu zakonu. Od njega tirjajo se neusmiljeno vsakojaki davki in doklade, kakor kaže tudi danes prečitana interpelacija dr. Laginje in njega govor o zemljiški odvezi; vedno plačuje, a še vedno je dolžan; za dolgove se mu pobirajo najpotrebnejše premičnine; rubijo se mu prirodni pridelki, kojih pričakuje kakor ozebli solnca, da se prebrani in

obleče; njegove premičnine in njegovo imetje gredo na dražbo ter se prodajajo za nizke, ničeve cene; in pehajo ga na cesto, da postane delavec brez hiše in domovja ali pa da vzame v roke beraško palico.

(Dalje prih.)

Različne vesti.

Tržaški deželni zbor imel je predainoči svojo drugo sejo, katera je bila zanimiva osobito zato, ker so bili naši trije okoličanski poslanci, Naberger, Pahor in Nadlišek, jeziček na tehtnici, in to v zelo važni zadevi.

Po prečitaniu zapisnika poslednje seje poročal je poslanec Dompieri o delovanju deželnega odbora. Vladni zastopnik je objavil na to, da je presv. cesar potrdil zakon o varstvu tičev.

Na to se oglasi posl. Raf. Luzzatto, govoreč o programu za posvetovanja, ter stavi predlog, da naj se zopet prično obravnavanje o postavnem načrtu, tikačjem se nadzorstva šol. Govornik pravi, da dokler nimamo tega zakona — kakoršnega imajo vse druge dežele v državi — smo vedno izpostavljeni samovolji deželne in osrednje vlade. Predlaga torej, da se zopet prično obravnavanje o omenjenem zakonu, propadšem v letu 1890. radi nesklepčnosti zbora, in da se v ta namen taksakonski načrt izreči šolskemu odsoku v proučenje. Posl. d'Angeli priporoča ta predlog v interesu „narodne stvari“, posl. Cambon ga pa pobija jako energično. Govornik se šudi Raf. Luzzatu, ker je naglašal, da smo sicer izpostavljeni samovolji vlade, ako ne ustvarimo zakon o nadzorovanju šol. Posl. Cambon vsklikne: „Kolikih sklenjenih zakonov je že odklonila vlada; svet se ne podere radi tega, ako tudi mi enkrat odklonimo nje predlog!“ Posl. M. Luzzato podpira predlog R. Luzzatija, posl. Consolo pa ga odklanja. Vladni zastopnik baron Conrad naglašuje, da vrhno nadzorstvo v smislu drž. temeljnih zakonov vsakako pripada državi, sicer pa da vladi ni nič na tem, ali se vsprejme ta zakon, ali ne. Na to da deželni glavar na glasovanje predlog Luzzatijev. Za predlog glasuje 15, proti pa 18 poslancev, mej temi tudi trije okoličanski zastopniki. Kakor strela z jasneje je zadelo večino to glasovanje okoličanov; kar zbežani so bili, ker ne bi bili nikdar pričakovali, da bodo okoličani glasovali — s „progressisti“. Presenečenje je bilo vseobče, a mi smo od srca hvaležni našim poslancem, da so glasovali tako, kakor so, čeprav se jim bode morda očitala nedoslednost. Velevažni oziri na našo narodno stvar — kojih posebej naglašati nam ne dopušča previdnost — so zahtevali tako. Vlada pa naj si sama izorpi moralo iz te lekcije, ko so glasovi treh slovenskih poslancev strmoglavili velevažen predlog.

Naslednja točka bila je zopet velevažna. Poročevalec dr. Dompieri nasvetoval je namreč nastopni predlog:

„Z ozirom na to, da je odprava proste luke izredno škodovala mestu samemu ter trgovini vse države; z ozirom na to, da nadaljni obstoj sedanjega položaja izvestno dovede do propada mesta tržaškega in avstrijske trgovine, razvijajoče se preko Trata, obrača se deželni zbor tržaški do cesarske vlade, da izdela zakon za zopetno uvedenje proste luke, ter nalaga deželnemu odboru, predložiti potrebno peticijo.“

Predlog ta je bil vsprejet soglasno. Istotako proračun deželnega šolskega zaklada za leto 1893.

„Svoboda, resnica in pravost“ bilo je geslo onemu listu tržaškemu, na kojega se je opiral naš zastopnik g. Ivan Naberger obsojajoč v mestnem zboru krivično nasprotovanje mestne gospode osnovi slovenske šole v Trstu.

Omenjeni list je pisal leta 1883, ob priliki, ko so mestna gospoda obsipali

vlado z obdolženji, češ, da vse preveč skrbi za nemške šole v Trstu, nastopno: „Mi, ki smo se vsikdar borili pod zastavo svobode, nimamo nič proti temu, ako štirje tisoči Nemcev, bivajoči v Trstu, imajo svojo šolo, kajti človek se mora vzgojevati v svojem materinem jeziku, ako boče, da postane mlaček in po takem koristen član človeške družbe.“

Jedna nemška šola za Nemce, bivajoče v Trstu, je torej potrebna.

Na drugi strani je pa res, da italijanski mladeniči, pohajajoči nemške šole, torej poučevani v jeziku, ki ni njihov, ne postanejo nikdar možje-mislec, kajti v njih boče deloval le spomin, nikari pa lastna razsodnost; kajti, da razumejo nekoliko nemščine, zanimarijo se v vsem drugem ter konečno ne poznajo ni jednega ni drugega jezika.

Pišočé te le vrstice nas ne prevladuje duh strankarski, ampak govorimo kot vestni možje itd. itd.

Jako smo hvaležni gosp. svetniku Nabergoju, da je osvežil spomin na te zlate resnice, koje je svojedobno napisal italijanski list.

Za danes bodi dosti, a prihodnjič napišemo nekoliko komentara.

Deželni zbor istrski. III. seja dne 14. septembra 1892. Mandić, dr. Laginja in tovariši stavili so tri interpolacije, koje objavimo o priliki. Obračun poljedeljskega zaklada za leto 1893 se je odobril. Posl. Mandić je kritikoval ta obračun v izbornem govoru. — Odobrila sta se potem obračuna o uloženi denarjih in o zakladih bratovščin. Kritizuje ta obračun napal je posl. dr. Volarić vlado. Obračun o penzijskem zakladu se je odobril brez debate.

Znamenit je govor dra. Laginje pri proračunu za leto 1893 zemljiško-odvesnega zaklada in izjava posl. Spinčića v imenu vseh poslancev manjšine, da se ne udeležé glasovanja, da jih je torej po pravilniku smatrati kot nenavzoče.

Vašed tega postal je zbor nesklepčen, kar je moral konstatovati predsednik na zahtevo dra. Amorosa. Ne da bi glasovali o tem, prešli so k proračunu za leto 1893 dež. zaklada. Ob tej priliki je jako ostro govoril posl. Spinčić, kojega govor smo že deli priobčevati danes na drugem mestu. Galerija je razsajala seveda, kakor je že to stara navada.

Posl. dr. Volarić je izjavil, da se manjšina vzdrži glasovanja. A glej! V dvorano stopita bolna poslanca Sbisa in dr. Becich in tako zamorejo Italijani sklepati brez manjšine.

Predsednik Campitelli na to strastno napade deželnega odbornika dra. Laginjo ter mu (kot predsednik zbora!) očita njegovo glasovanje.

Dr. Laginja hoče odgovoriti, a predsednik mu to ne dopušča.

Napadeni obrne se na zbor in dr. Amoroso kot vodja stranke dovoli mu govoriti.

Dr. Laginja na to zavrne napade predsednika z vso odločnostjo.

Večina potem na brzo sprejme ves proračun in ponovi glasovanje o prej propalem zemljiško-odvesnem proračunu.

Sklene se seja s „živio“ in „evviva“ na cesarja.

Zvečer prečital se je še zapisnik te seje in salenilo zborovanje.

Signatura tudi tega zasedanja bili so redarji in žandarmi, ki so morali stražiti naše poslance. Ali naj pišemo komentar. Čemu?

Popravek. V uvodnem članku poslednje številke urinila se je neljuba tiskovna pomota. V letnico Slomšekove smrti (1862), postavil je stavec na mesto dvojke osmico, a korektor je prezrl pomoto. Čitaj torej 1862 in ne 1868.

Iz spodnje okolice se nam piše: Ob priliki bližajočega se odprtega otroškega vrta na Greti poskušajo nekateri renegati raznašati med domače ljudstvo same de-

bele laži. No, naj le ne skrbijo ti ljudje; vrt bode otročičev prepoln vžle vsej njih brezvestni agitaciji. (Mej drugim trde tudi, da bodo morali plačevati otročiči 2 gl. mesečnine). Vodstvo podružnice na Greti izdalo je vašed tega sledeče naznanilo: Otroški vrt „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na Greti v novi hiši g. Krajčerja se odpre v nedeljo dne 25. septembra t. l. popoldne. Otroci grede popoldne, spremljani po stariših k blagoslovu v domačo cerkev. Po dokončanem blagoslovu zberejo se stariši z otroci v prostorih otroškega vrta, kjer se bode vršilo slovesno odprtje. — Vpisovanja v ta otroški vrt se vrši vsaki dan od 9. ure zjutraj do poludne, a popoldne od 2. do 4. ure. Za vsprejem otročičev se zahteva: 1. kratni list; 2. spričevalo vcepčenja koz; 3. zdravniško spričevalo zdravih oči. Sprejemajo se otroci obojega spola, v starosti od 3. do 6. leta. Ubožnejši otroci, obiskujoči ta vrt, so prosti vsakega plačevanja.

Slovenski stariši na Greti! Upisujte pridno svoje otročiče v ta vrt, kjer se bodo tako lepo učili v svojem materinem jeziku moliti, peti, deklamovati itd. t. j. v onem jeziku, v katerem ste sami na svetu izpregovorili prve besede.

Dostavek. Mislimo, da predstoječa objava pač popolnoma zaveže usta nekaterim nesrečnim omenjenim renegatom!

Otroški vrt „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Rojanu odpre se v soboto, 24. t. m. Otročiči se zberó ob 7. uri zjutraj v prostorih otroškega vrta, ter odidejo potem skupno k sv. maši, katera se prične ob 7¹/₂ uri. Po končani sv. maši zberó se otroci zopet v prostorih otr. vrta, kjer se bodo vršili primerni govori. — Otroški vrt na Greti pa se odpre v nedeljo 25. t. m. popoldne ob 5. uri, kakor že javljeno v notici „iz spodnje okolice“. K temu odprtju, prevažnem za naše razmere, vabijo se vsi domači in mestni rodoljubi, posebno pa oni, ki se pokažejo ob vsaki priliki kot podpiralci „Podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti“. **Vodstvo podružnice.**

Občni zbor „Slovenskega pevskega društva“ bode dne 9. oktobra 1892. Natančni vpored priobčimo prihodnjič.

S Pomjanščine se nam piše: Pred velečastjo smrti potihniti morajo človeška strast, strankarstvo in nasprotstvo — — ne govori slabo o mrtvih! Kaj so vse naše homatije v tej revni dolini solzá v primeri z neskončno večnostjo? Zato je pa zares sveto načelo, da pokojnikom hranimo blag spomin in da pozabimo, kar so nam učinili hudega. Radi se klanjamo temu načelu, a v nastopnem slučaju nam je to skoro nemogoče.

Glasoviti tajnik občine pomjanske, Peter Škerjanc, stopil je pred sodni stol božji. Na vratu so se mu napravila uljesa (tori), a trdovraten kakor je bil, ni iskal pravočasno zdravniške pomoči, in umrl je na tej bolezni dne 12. t. m.

Da je bil nasprotnik le nam pojedincem, molčali bi, a mož se je boril proti skupnosti naroda slovenskega, stal je v javnosti kot neizprosni protivnik národa našega. V tem slučaju nam ni možno molčati. Življenje pokojnika je značilno za vse politiško in javno življenje po Istri, ker nam kaže, kakih mož se poslužuje nam nasprotna stranka. Mož je bil avstrijski vojašk begunec ter je živel doli v Italiji, kjer se je navzel „liberalnih“ nazorov najgrše vrste. Te svoje nauke prinesel je seboj, ko je pótém milosti zadobil dovoljenje, vrniti se v domovino. Tak je prišel kot tajnik v nadžupanijo Pomjansko. Tu je živel in deloval v večnem nasprotstvu s prečastito duhovščino. Kar koli si more izmisliti človeška strast, vse je storil, nasprotovaje duhovščini. Gola resnica je, da smo za časa njegovega tajnikovanja doživeli toliko preprirov in iz teh izvirajočega pohujšanja, da se Bogu usmili. Zasebno njegovo življenje pa le pokrimo se plaščem krščanske potrpežljivosti: bilo ni

nikdar tako, kakoršano zahteva naša sveta vera. —

Pokojnega Škerjanca ni več mej nami, ali sledovi njegovemu delovanju ne bode — žal — tako lahko izbrisati.

S pota. Nekdo nam piše: V nedeljo, dne 11. t. m. krenil sem iz Trsta v Istro po cesti proti Kopru. Popoldne prikorakam počasi do Spodnje Škofije. Ko priprem na vrh do cerkvice sv. Matije, ugledam na cesti ogromno ljudstva in udari mi na uho godba glas: obhajali so „šagzo“. A kako veselo sem bil presenečen, ko tedajim ubrano slovensko polje — „Zastava že razvita je“. Pomaknivi se bližje, vidim, da svira godbeno društvo dekanško, „Istra“. Vesel sem bil in v svojem veselju sem sklenil, pomuditi se tu nekoliko. Mej večerjo, koje je imela godba dekanška v gostilni g. Španjoleta, prepevala so ta čvrsta grla „U boj“, „Što čutiš“, „Istrane dragi“ in mnogo drugih; ogromna množica pa je bila sila oduševljena. Prepričal sem se, da se je tudi tu začela krepko razvijati narodna zavet. Ali čast komur čast; za pospeševanje pravega narodnega duha po teh krajih imajo vrli Dekanci veliko zaslug. Po 10. uri sem zapustil ta kraj noseč seboj najbolje utise. Vračajoč se drugega dne ustavim se zopet v isti krčmi in zopet sem čul isti močan pevski zbor in videl zopet oduševljeni narod.

A čuti sem moral ta večer tudi neka neprijetnega. Na vprašanje moje, je-li imajo tu učitelja, izvedel sem, da ga nimajo, da-si bi morali imeti dvorazrednico. Tako skrbe italijanska gospóda za ta vpló ljudstvo. Tem večja hvala gre vsem bližnjim, ki toli vpešno skrbé za njega probujo, tako, da pri katerih-koli volitvah ne bode trebalo toliko truda, kakor do sedaj. Kajti ljudstvo se je že zdramilo toliko, da pozna svojo korist. Le tako naprej, vrli Dekanci, Škofijci, in drugi tamošnji okoličani!

Čč. čitatelje opozarjamo na oglaš odpretja prodajalnice jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poroštvom“ v Rojanu. Ta prodajalnica je edina in prva te vrste v Trstu. Prirejena je pravo za pravo za člane gornjega društva, vendar pa morejo tudi drugi ljudje v njej kupovati; z razliko, da so člani-kupovalci zajedno deležni čistega dobička. Priporočamo jo tembolj, ker je prodajalnica preskrbljena z vsakovrstnim blagom najboljšé vrste in po cenah, navadnih drugje, ali še nižjih. Prepričali smo se sami o dobri postrežbi, radi česar jo priporočamo ne samo udom, temveč tudi vsem drugim, Slovincem v Trstu, kakor tudi kupovalcem in kupovalkam z dežele. Prodajalnica je v ulici Belvedere št. 3. v prav lepi hiši in ukusnih prostorih. Vsakdo naj poskusi; vsakomur velja rek: „Svoji k svojim“! Slovenski napis nad prodajalnico naj privabi vsakogar v to domačo zalogo.

Telovadno društvo „Prvaški Sokol“ vabi k veselici, katero priredi v čitalniških prostorih v Prvačini v nedeljo dne 25. sept. 1892. s prijaznim sodelovanjem mešanega tamburaškega zbora s Proseka. Vpored: Pozdrav staroste. 1. F. S. Vilhar: „Slavljanse“ moški zbor. 2. Mil. pl. Farkaš: „Sretan imendan“ udara mešani tamburaški zbor. 3. Govor. 4. Gj. Eisenhut: „Ti“ četverospjev. 5. I. Macák: „Odmevi domovineki“, kitica slov. narodnih pesnij, udara mešani tamburaški zbor. 6. Deklamacija. 7. N. N. „Dalmatinski šajkaš“, dvospjev. 8. I. pl. Zajc: „Tri čaše“ udara mešani zbor. 9. A. Foerster: „Njega ni“ četverospjev. 10. Jos. Abram: „Sarafan“ ruska narodna pesen, udara mešani tamburaški zbor. 11. A. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, moški zbor s tenor solom. 12. Mil. pl. Farkaš: „Poputnica Hrvatske“ udara mešani tamburaški zbor. 13. Srečkanje treh dobitkov. Začetek veselice ob 6. uri zvečer. Vstopnina k veselici 30 novč., sedež 10 novč. Po besedi ples. Vstopnina k plesu 1 gl., za brate Sokole 50 novč.

„Kratek sestavek poduka in pravil o koleri“ (Dalje).

5. Po tem takem naj se iz kolernih krajin in krajev ne prejme nobenega rabljenega perila in oblačila in živeža, ne vzame pod streho beguncev radi kolere, naznani njih prihod občinski upravi.

6. Da bi se kolera, če bi se v posameznih slučajih prikazala, ne razširila epidemično z zanešenjem, naj se pripravi, še predno se kolera približa, v vsaki občini kolikor je mogo najčistejše in zdravstveno najprimernejše stanje po posebnih zdravstvenih komisijah s prostovoljno podporo razumnega ljudstva, odstranivši vse neprimernosti, ki dajajo povod onesnaženju tal, vode in zraka, strogo nadzoruje kakovost živeža in užitka, zlasti skrbi za negrajno vodo za vse gospodarstvene namene, zboljša ljudska hranitba z ljudskimi kuhinjami in osnovanim dobrodelnim oskrbovanjem.

7. Prav tako naj napravi občina dobro urejene osamlje bolnišnične prostore za bolne za kolero s potrebnimi zdravstvenimi, postrežnim in službenim osebjem, potrebnimi upravnimi pripravami in vozili in prekrbi obilne zaloge potrebnih razkužil, posebno karbolne kisline in negašenega vapna za pripravo vapnatega mleka. Zdravstvena in bolnišnična strešba mora biti najskrbnejše osnovana, vsak organ v svojih dolžnostih na tanko izveden.

8. Tudi posameznik naj se za čas nevarnosti pametno pripravlja, v svojem gospodarstvu vpelje največ enago odstranivši vse ono, kar bi zamoglo zrak onesčiti, odpadke kupičiti, zidno mokroto proizročiti.

Reden, zmeren način življenja, vzdrževanje krepke prebave, ogib težko prebavnih, drisko pospešujočih jedil, ogib uživanja surovih živil, kakor: sadja, selanjave, mleka, sira, surovega masla, ohranitev pred prehladom je ravno tako potrebna, kakor ozir na morebitna motenja v prebavi, posebno driske; in v takem slučaju poklicati je o pravem času zdravniško pomoč. Po obedu je priporočati vžitek z nevelikimi kapljicami razredčene solne kisline malo okislene vode.

Če se je slučaj kolere v kraju pripetil, potem izogni se obisku vseh krajev, kjer se mnogo ljudi shaja, semanjem, slovesnostim, obisku javnih pokopališč, mara skrbeč za osebno snažnost. Zlasti se ogibaj v obče rabljenih stranišč.

9. V kraju kolere pij in rabi za vso hišno potrebo, zlasti za čiščenje misnega posodja, pranje itd., le polnoma zanesljivo vodo, v koje ni mogla priti nobena nesnaga.

Potočnico je izključiti, in če ni dobiti nobene studenčnice ali zanesljive vode iz šterne, naj se rabi le kuhana voda, ki je bila zopet pohlajena.

Vode iz vodnjakov, v kojih bližini so smetišča, se perilo in posoda pere, ki so odprti ali slabo zamazani, se je ogibati. Globoki železni cevni vodnjaki so bolj varni.

Če dobra voda pomanjkuje, potem pij več kuhane pijače, kakor: čaj, juho itd. Tudi nepoplačeno črno ali belo vino v zmernih množinah je zdravo. Kolernih kapljic, kot dozdeven preservativ, ne rabi, one ne koristijo čisto nič in zamorejo škodovati.

(Dalje prih.)

Na znanje. Udom „Delalskega podp. društva“, kateri so plačali še le do 34. tedna, se naznanja, da so že zastali za 4 tedne, ker se od 18—24 šteje 38. teden.

Javna zahvala.

Čast mi je se najpriščneje zahvaliti nastopnim gospodom, ki so me počastili s tem, da so se odzvali mojemu vabilu na večerjo: Aleksander pl. Kolemienau, konsulu ruskemu, Bogoljubu Toponarskemu, Josipu Walschekcu, Silvestru Škerbincu, Josipu Seletichu, Henriku Hadwigerju, Jakobu Ciaku, (sodnijakemu poverjeniku), in Alojziju Gustinu, posestniku.

V Trstu, dne 20. septembra 1892.

Teodor Kostić.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 2-104

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Najelegančnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na ogli Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitone. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sergente (blizu tehnične Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosičja neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski

mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slavnemu občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moka itd. po najnižjih cenah. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghaga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskalice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevanja, Via Barriera v ceha št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivo, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpolaga tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni. Cl.

Ivan Umek, čevljarski mojster, Via Rosada, magna št. 6. priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod za tiskanje v Trstu), Piazza del ma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalno tečaj in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštino vred. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso)). Po dvakrat na dan frišno opremo mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svojo trgovino v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molina a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Anton Godnig, Via Nuova nasproti lekarni Zannetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, postržba je vestna in nagla. 18-24

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lokarne Leitenburg priporoča svojo izborna isterska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 5-25

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavnemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, in izdeluje tudi koleke torbice. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako nizki ceni.

Spretnega pisarja

veščega slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v govoru in pismu, vsprejme takoj odvetnik dr. Gustav Gregorin v Trstu. 2-3

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnaj naklonjenosti slavnemu občinstvu. 104-4

P. Favero.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-28 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelki. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Leak za parkete in podo.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Krojaški mojster

FRANINAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno postrežbo se priporoča najiskreneje sl. občinstvu.

LEKARNA

A. KELLER

ex Rondolini,

utemeljena v letu 1769.

TRST,

Via Riborgo br 13.

Razprodaje sledeče posebnosti: Glasovite in prave flašire iz Brošje, železo-Mallesi. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Cocco, okrepiljači in prebavljajoči. Elikzir China proti mrzlici. Anatarsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilor. Vino s Chino okrepiljače želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperski prašek bel in rdeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kislice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje dežele se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 11-27

Velika 50 novčna loterija.

Glavni dobitnik

75.000 goldinarjev

Srečke po 50 kr. priporoča:

Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann,

Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Častnik pol. društvo „Edinost“.

Častnik pol. društvo „Edinost“.

Častnik pol. društvo „Edinost“.

Častnik pol. društvo „Edinost“.

Častnik pol. društvo „Edinost“.

Častnik pol. društvo „Edinost“.

Častnik pol. društvo „Edinost“.

Grana bel kašalj, hrepotavica, promuklost, nalez, zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vreme izliečiti rabljenjem NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

ite jih gotovi Prendini, lučbar i lekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovednikom itd. Prebdenih kašljnih noćih, navadne jutranje hrepotavice i grlenih zapaloh nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponajinju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevu sladkišo (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntišano na jednoj Strani „Pastiglio“, na drugoj „Prendini“.

Cena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih lekarnah svijeta. 50-52

Spomladansko zdravljenje

najbolje je a čajem iz tavžentrož (milefiori). kri čisteče in neprekoaljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravila. Dobiva se v odlikovani lekarni 67-100

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljke izvršujejo se neutogoma.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1881.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1891. f. 46,528.568 82

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 25,207 847-99

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1891 f. 132,177.289-02

Plačana povračila:

a) v letu 1891 f. 8.530.153-46

b) od začetka društva do 31. decembra 1891 f. 244,217.920-89

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnoj hiši. 9-12

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izbor mineralnih voda, zmletih oljnatih barv najfinijih vrst; rdeče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izbor barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitoga krepila od Kwizde (Korneuburger Viehhärlpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žvepla in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 22-50.

Trieste li 25 Aprile 1892.

mejnarodni agent in speditér

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Trst, Via Arsenal št. 2. 23-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem

Prodajalnica jestvin.

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ odprla se je

17. t. m. v ulici Belvedere št. 3.

Ta prodajalnica in zaloga je preskrbljena z vsem potrebnim jedilnim blagom najboljše kakovosti in po najnižjih cenah. Zadrugniki, ki kupujejo v tej prodalnici, so zajedno deležni čistega dobička, ki se jim izplača koncem leta. Nikdo naj torej ne zamudi upisati se kot član. P. n. občinstvu se uljudno priporoča v obilen obisk

2-2 Predstojništvo.

La Filiale della Banca Union

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando

PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 % c. preav di 5 g ni 2 % c. preav di 20 g ni

3 1/2 % „ „ „ 12 „ 2 1/2 % „ „ „ 40 „

3 1/2 % „ „ 4 mesi fisso 2 1/2 % „ „ „ 3 mesi

3 1/2 % „ „ 8 „ 3 „ „ „ 6 „

Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nuovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio s. c.

In banco giro abbuonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a fior. 20.000 — a vista verso chèque; importi, maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sine alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città; rilascia loro assegno per queste piazze, ed accorda oro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

Procura per propri clienti informazioni sull'Interno e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali.

b) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.

c) Sconta cambiali dirette e domiciliare a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Interno e dell'Estero a modiche condizioni.

e) Sovvenziona effetti e valute.

f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della Prima Cassa patriottica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % e le obbligazioni comunali 4 1/2 % con premio del 10 % della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4 1/2 % e le obbligazioni 4 1/2 % con 10 % di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3 1/2 % 1. a e 2. a emissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco, (Boden credit) le obbligazioni 4 1/2 % con lotteria (vincita principale fior. 50.000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 9-12

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.

Trieste li 25 Aprile 1892.